

Sygn. akt III AUa 471/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel (spr.)
Sędziowie:	SSA Beata Górska SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2016 r. w Szczecinie

sprawy W. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o emeryturę

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 marca 2015 r. sygn. akt VI U 1983/13

1. oddała apelację,

2. zasądza od ubezpieczonego W. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Beata Górska SSA Zofia Rybicka Szkibiel del. SSO Gabriela Horodnicka

- Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 471/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 września 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał W. B. prawo do emerytury od dnia (...) roku tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego przyjmując do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z dwudziestu lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 84,11%, co dało

podstawę wymiaru emerytury w wysokości 2591,29 złotych. Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono zaś okresy składkowe i nieskładkowe w łącznym wymiarze 21 lat, 10 miesięcy i 14 dni. Wysokość emerytury ustalono na kwotę 1474,88 złotych. Odmówiono ubezpieczonemu ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wobec nie udowodnienia przez ubezpieczonego 25-letniego okresu składkowego. Jednocześnie wobec zbiegu prawa do dwóch świadczeń – emerytury z ZUS i emerytury rolniczej z KRUS - wypłata ustalonej emerytury została zawieszona. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż przy ustalaniu prawa do emerytury i obliczaniu jej wysokości nie uwzględniono okresów podlegania przez W. B. ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1982 roku do 30 września 2002 roku, gdyż okres ten został zaliczony do prawa i wysokości pobieranej przez niego emerytury rolniczej wypłacanej z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

W odwołaniu od decyzji W. B. wskazał, że wnosi on o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uwzględnienie do wysokości emerytury ustalonej mu przez ZUS okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1982 roku do 30 września 2002 roku. Wskazał, iż emerytura rolnicza z KRUS została mu przyznana z urzędu – przekształcona z wcześniej pobieranej przez niego renty rolniczej, bez jego wniosku i mimo złożenia przez niego w KRUS pisma wskazującego, iż emeryturę chce on pobierać z ZUS. Podał też, iż zrezygnuje on z emerytury rolniczej po przyznaniu mu emerytury z ZUS.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie w całości, z argumentacją jak w zaskarżonej decyzji.

Następnie decyzją z dnia 5 marca 2014 roku znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wznowił wypłatę emerytury W. B. od 1 grudnia 2013 roku. Wysokość emerytury po waloryzacji ustalono na kwotę 1498,48 złotych. Ustalono też wysokość należności za okres od 1 grudnia 2013 roku do 28 lutego 2014 roku, która została wypłacona ubezpieczonemu wraz ze świadczeniem za marzec 2014 roku.

Kolejną decyzją z dnia 24 marca 2014 roku znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wznowił wypłatę emerytury ubezpieczonemu od (...) tj. od dnia nabycia prawa do świadczenia uchylając w decyzji z dnia 5 marca 2014 roku datę zgłoszenia wniosku i datę wznowienia wypłaty emerytury. Ustalono też należność za okres od (...) roku do 30 listopada 2013 roku, która została wypłacona ubezpieczonemu wraz ze świadczeniem za kwiecień 2014 roku. Wskazano też, iż okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1982 roku do 30 września 2002 roku nie podlega uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do emerytury oraz ustalenia jej wysokości zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 i ust.3 ustawy emerytalnej ponieważ został on zaliczony do prawa i wysokości emerytury rolniczej przyznanej przez KRUS. Od powyższej decyzji W. B. złożył odwołanie wskazując, że nadal wnosi o uwzględnienie dla potrzeb ustalania prawa do emerytury z ZUS okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1982 roku do 30 września 2002 roku. Wskazał, iż obecnie nie pobiera emerytury rolniczej z KRUS, zatem wyżej wymienione lata opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze w KRUS winny być uwzględnione przy ustalaniu prawa i wysokości emerytury przyznanej mu przez ZUS. Pokreślił też ponownie, iż emerytura rolnicza została mu przyznana z urzędu, bez jego wniosku. W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego odrzucenie na podstawie art. 199 §1 pkt 2 k.p.c. ewentualnie o jego oddalenie w całości, z argumentacją jak w zaskarżonej decyzji. Odnośnie wniosku o odrzucenie odwołania organ rentowy wskazał, iż sprawa o to samo roszczenie toczy się już pomiędzy ubezpieczonym a organem na skutek odwołania ubezpieczonego od decyzji z dnia 19 września 2013 roku.

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy połączył sprawy z odwołań ubezpieczonego od powyższych decyzji ZUS do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z dnia 16 marca 2015r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania.

Sąd ustalił, że W. B. urodził się (...). Na jego wniosek z dnia 22 maja 2002 roku, decyzją z dnia 31 lipca 2002 roku, od dnia 23 maja 2002 roku przyznano mu prawo do renty inwalidzkiej rolniczej na stałe. Ustalając prawo i wysokość świadczenia ubezpieczonego z ubezpieczenia społecznego rolników uwzględniono m.in. również okres opłacania przez

niego składek na ubezpieczenie rolnicze za okres od 1 stycznia 1982 roku do 30 września 2002 roku. Do ustalenia prawa przyjęto 42 kwartały z okresu od 1 stycznia 1991 roku do 30 września 2002 roku, dla potrzeb wyliczenia wskaźnika procentowego emerytury podstawowej niezbędnego dla ustalania wysokości części składkowej i części uzupełniającej renty rolniczej uwzględniono okresy ubezpieczenia za lata 1983-1990. Do obliczenia zaś wskaźnika części składkowej renty uwzględniono m.in. cały okres opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników od 1 stycznia 1982 roku do 30 września 2002 roku. Część uzupełniającą ustalono na 85% emerytury podstawowej.

W dniu 26 lutego 2013 roku W. B. złożył w Placówce Terenowej KRUS w G. pismo zawierające prośbę o wydanie kopii dokumentów potrzebnych mu w celu złożenia w ZUS wniosku o emeryturę. Wraz z pismem z dnia 1 marca 2013 roku Placówka Terenowa KRUS w S. przesłała ubezpieczonemu uwierzytelnione kopie świadectw pracy celem przedłożenia w ZUS.

Decyzją z dnia 7 czerwca 2013 roku znak (...) (...) (...) Prezesa KRUS wydaną z urzędu przyznana została W. B. emerytura rolnicza od dnia 1 lipca 2013 roku bezterminowo. Wysokość świadczenia ustalono na kwotę 1157,38 złotych. Część składkową ustalono na 54,25% emerytury podstawowej, a część uzupełniającą na 85% emerytury podstawowej ustalonej wcześniej dla potrzeb prawa do renty.

W dniu 24 czerwca 2013 roku W. B. złożył wniosek o przyznanie mu emerytury do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.. Dla potrzeb ustalania prawa i wysokości świadczenia wniósł m.in. o uwzględnienie okresu prowadzenia gospodarstwa rolnego w okresie od 1 stycznia 1982 roku do 30 września 2002 roku.

Ubezpieczonemu przyznano prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia (...) roku tj. od dnia nabycia przez niego uprawnień emerytalnych w oparciu o regulację zawartą w art. 53 ustawy emerytalnej przy uwzględnieniu okresów składkowych i nieskładkowych w łącznym wymiarze 21 lat, 10 miesięcy i 14 dni. Odmówiono uwzględniania okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1982 roku do 30 września 2002 roku z uwagi na fakt, iż został on zaliczony do prawa i wysokości emerytury rolniczej przyznanej ubezpieczonemu przez KRUS.

Sąd Okręgowy na podstawie powyższych ustaleń uznał, iż odwołania ubezpieczonego okazały się nieuzasadnione. Sąd podkreślił, że w sprawie kwestią sporną było czy dla potrzeb ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych może być uwzględniony okres od 1 stycznia 1982 roku do 30 września 2002 roku – okres prowadzenia przez ubezpieczonego gospodarstwa rolnego i opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Przywołując treść art. 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) oraz w oparciu o załączone do sprawy akta rentowe Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Sąd ustalił, iż okres opłacania przez ubezpieczonego składek na ubezpieczenie społeczne rolników, który w jego ocenie winien być mu zaliczony dla potrzeb ustalania emerytury należnej mu z FUS został, w całości, uwzględniony dla potrzeb ustalania jego prawa do renty rolniczej przyznanej mu decyzją z dnia 31 lipca 2002 roku z ubezpieczenia społecznego rolników. Przy ustalaniu prawa ubezpieczonego do renty uwzględniono bowiem okres opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres od 1 stycznia 1982 roku do 31 grudnia 1990 roku oraz okres podlegania ubezpieczeniu od 1 stycznia 1991 roku do 30 września 2002 roku. Okres do końca danego kwartału (do 30 września 2002 roku) mimo, braku jego upływu do dnia wydania decyzji został uwzględniony na mocy art. 3a ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników w wersji obowiązującej w dacie przyznania świadczenia ubezpieczonemu – Dz.U. z 1998 roku, nr 7, poz. 25 – zgodnie z którym ubezpieczenie ustawało dopiero z końcem kwartału, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu. Z raportu ustalenia uprawnień do świadczenia załączonego na k. 48 plik III akt KRUS w sposób nie budzący wątpliwości wynika, iż cały okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1982 roku do 30 września 2002 roku miał wpływ na ustalenie prawa do renty rolniczej ubezpieczonego W. B.. Brak więc możliwości uwzględnienia tego okresu przy ustalaniu prawa ubezpieczonego do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Okręgowy podkreślił, że przepis art. 10 ust. 3 ustawy emerytalnej stanowi jednoznacznie, iż okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników nie mogą być uwzględnione przy ustalaniu prawa do emerytury i obliczaniu jej

wysokości jeżeli zostały one już zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty z ubezpieczenia społecznego rolników. Zgodnie z powołanym przepisem te same okresy ubezpieczenia nie mogą być zaliczane dwa razy do różnych świadczeń z różnych systemów ubezpieczeń społecznych. Te okresy, które zostały ubezpieczonemu zaliczone do uzyskania prawa do renty rolniczej nie mogą bowiem zostać zaliczone do okresu, od którego zależy nabycie prawa do emerytury pracowniczej (patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 kwietnia 2014 roku, III AUa 356/13, Lex nr 1461157). Nie chodzi tu tylko przy tym o okresy, które zostały zaliczone jedynie dla potrzeb nabycia prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników, lecz o wszystkie okresy mające wpływ na to prawo, czyli także na jego wysokość. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 21 grudnia 2009 roku, wydanym w sprawie III AUa 970/09, Lex nr 610019 wskazał, iż w przypadku zaliczenia okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników na potrzeby świadczenia uzyskanego z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego nie istnieje możliwość ponownego zaliczenia tego samego okresu, tym razem w systemie ubezpieczenia powszechnego. Kwestia konkurencyjności obu systemów ubezpieczeniowych wyklucza możliwość zaliczenia tego samego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników dla potrzeb różnych świadczeń z tych dwóch systemów (patrz też wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 listopada 2008 roku, III AUa 793/08, Lex nr 509775).

Sąd meriti zaakcentował, iż taki wniosek wynika też z orzecznictwa Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 8 maja 2007 roku wydanym w sprawie II UK 164/06, OSNP 2008/11-12/172 Sąd Najwyższy wskazał, iż dokonanie przez ubezpieczonego wyboru co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury w określonym systemie (pracowniczym lub rolniczym), uniemożliwia późniejsze zaliczenie tego samego okresu w innym systemie (art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.). W wyroku z dnia z dnia 20 lutego 1997 roku wydanym w sprawie II UR 2/97, OSNP 1997/24/497 Sąd Najwyższy wskazał zaś, iż osobom, które otrzymały świadczenie emerytalno-rentowe na podstawie ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz. U. Nr 32, poz. 140), nie mogą być uwzględnione okresy prowadzenia lub pracy w gospodarstwie rolnym, przy ubieganiu się o takie świadczenie z pracowniczego ubezpieczenia społecznego. Konsekwencją odmiennego stanowiska byłoby dopuszczenie do podwójnego zaliczania tych samych okresów, co pozostawałoby w sprzeczności z podstawową zasadą prawa ubezpieczeń społecznych. Wprawdzie wyrok ten wydany został w innym stanie prawnym, jednakże obowiązujące wówczas przepisy kwestię konkurencyjności systemów ubezpieczeń powszechnego i rolniczego regulowały praktycznie identycznie. Przepis art. 15 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, który stanowił podstawę do rozważań Sądu Najwyższego w powołanym wyroku stanowił bowiem, że okresów działalności objętej odrębnymi przepisami o ubezpieczeniu społecznym lub zaopatrzeniu emerytalnym nie uwzględnia się przy ustalaniu prawa do świadczeń określonych w ustawie, jeżeli z tytułu tej działalności zostały spełnione warunki do świadczeń na podstawie tych odrębnych przepisów. Obowiązujący zaś obecnie (w tym w dacie przyznania ubezpieczonemu emerytury z FUS) art. 10 ust. 3 ustawy emerytalnej stanowi o okresach, od których zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników. Obie regulacje stanowią więc o niezaliczaniu okresów ubezpieczenia społecznego rolników dla potrzeb ubezpieczenia powszechnego, jeżeli z tytułu działalności objętej ubezpieczeniem społecznym rolników przyznane zostało prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników. Skoro więc okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1982 roku do 30 września 2002 roku W. B. został uwzględniony dla potrzeb ustalenia jego prawa do renty rolniczej to nie może być ponownie uwzględniony przy ustalaniu jego prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podkreślić przy tym należy, iż jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 grudnia 2004 roku wydanym w sprawie II UK 59/04, OSNP 2005/13/195 przepis art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dopuszcza wyjątkowo możliwość traktowania okresów pracy w gospodarstwie rolnym tak jak okresów składkowych w ramach ubezpieczenia pracowniczego, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia okresów składkowych i nieskładkowych. Oznacza to, iż niedopuszczalna jest rozszerzająca interpretacja dyspozycji art. 10 ustawy emerytalnej w zakresie możliwości zaliczania okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników dla potrzeb ubezpieczeń powszechnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z tych też względów Sąd uznał, iż brak jest podstaw do uwzględnienia odwołań ubezpieczonego od skarżonych przez niego decyzji i dlatego na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił je jako bezzasadne.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż brak było podstaw do odrzucenia odwołania ubezpieczonego od decyzji z dnia 24 marca 2014 roku na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Wydanie bowiem przez organ rentowy nowej decyzji, także co do świadczenia będącego przedmiotem wcześniejszej decyzji i postępowania wcześniej wszczętego przed sądem w wyniku wniesienia od niej odwołania, uprawnia ubiegającego się o świadczenie do wniesienia kolejnego odwołania do sądu, a wszczęta w ten sposób sprawa cywilna nie jest sprawą o to samo świadczenie w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Przepis ten daje podstawę do odrzucenia odwołania tylko wówczas, gdy zostało ono wniesione od decyzji już wcześniej zaskarżonej odwołaniem, które zostało oddalone prawomocnym wyrokiem. Natomiast odwołanie od nowej decyzji organu rentowego podlega merytorycznemu rozpoznaniu, zgodnie z zasadą przewidzianą w art. 83 ust. 2 u.s.u.s. (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2011 roku, III UK 116/10, Lex nr 1162191).

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się ubezpieczony. W wywiedzionej apelacji zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając Sądowi Okręgowemu, że nie uwzględnił jego żądania w zakresie zaliczenia mu lat opłacania składek emerytalnych odprowadzanych do KRUS przy ustalaniu wysokości świadczenia emerytalnego. Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie lat pracy za które opłacał składki emerytalne do KRUS. W uzasadnieniu apelacji podniósł, iż prawdą jest, że miał ustalone prawo do renty, lecz nie do emerytury, którą KRUS wyliczył bez jego wiedzy przy jednoczesnym oświadczeniu, że wybiera emeryturę z ZUS. Podkreślił, że odprowadzał składki zarówno w części przypadającej na część emerytalną jak i rentową i nie można odmawiać zaliczenia spornych lat powołując się na argument, iż miał ustalone prawo do renty, gdyż to że chorował nie jest jego winą, za którą trzeba karać.

Organ rentowy w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od ubezpieczonego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych. W uzasadnieniu podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach podkreślając, że przy ustalaniu prawa do emerytury z FUS i obliczaniu jej wysokości nie uwzględniono okresów podlegania przez skarżącego ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1.01.1982r. do 30.09.2002r. z uwagi na zaliczenie tego okresu do prawa i wysokości pobieranej przez ubezpieczonego emerytury rolniczej z KRUS.

Ubezpieczony w odpowiedzi na powyższe stanowisko organu rentowego w piśmie z 2 lutego 2016r. podtrzymał dotychczasowe wnioski zawarte w apelacji i podniósł, że należy przyjąć, iż istnieje podstawa do naliczenia skarżącemu 50% emerytury rolniczej do emerytury ustalonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego okazała się nieuzasadniona.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia i rozważania prawne Sądu Okręgowego, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyroki Sądu Najwyższego z 5 listopada 1998 r. IPKN 339/98, OSNAPiUS 1999/24 poz. 776, z 22 lutego 2010 r. I UK 233/09, Lex nr 585720). Sąd Apelacyjny podzielił również stan prawny wskazany jako podstawa rozstrzygnięcia.

Kwestią poddaną pod rozważenie Sądu było rozważenie zarzutów apelacji w szczególności w zakresie ustalania prawa do emerytury przez ZUS i obliczenia jej wysokości z uwzględnieniem okresów podlegania przez skarżącego ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od 1 stycznia 1982r. do 30 września 2002r.

Zgodnie z przywołaną przez Sąd Okręgowy treścią art. 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz. U. z 2015r. poz. 748) okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie

uwzględnia się, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników (ust. 3).

Jak wynika z prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego, w wykonaniu wniosku W. B. z dnia 22 maja 2002r. decyzją KRUS z dnia 31 lipca 2002r. przyznano ubezpieczonemu stałą inwalidzką rentę rolniczą od dnia 23 maja 2002r. uwzględniając do prawa i wysokości świadczenia m. in. również okres opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze za okres od 1 stycznia 1982r. do 30 września 2002r. Natomiast decyzją zamienną z dnia 7 czerwca 2013r. KRUS przyznał ubezpieczonemu emeryturę rolniczą od 1 lipca 2013r. bezterminowo, uwzględniając również do prawa i wysokości świadczenia sporny okres opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze od 1.01.1982r. do 30.09.2002r. Wbrew argumentacji skarżącego, że KRUS wyliczył jemu emeryturę rolniczą bez jego wiedzy, należy zaakcentować, że zgodnie z treścią art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. jedn. Dz. U. z 2015r. poz. 704) – osobom pobierającym renty rolnicze z tytułu niezdolności do pracy, które osiągnęły wiek emerytalny określony w art. 19 ust. 1a i 1b, przyznaje się z urzędu emeryturę rolniczą w wysokości nie niższej od dotychczas pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli osoba ta spełnia warunki określone w art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy. Stosownie do treści art. 19 ust. 1b pkt 3 ustawy – ubezpieczony urodzony (...) wymagany wiek 65 lat i 2 miesiące osiągnął (...) i z tą datą nabył prawo do emerytury rolniczej z mocy ustawy. Należy podkreślić, że analogiczną regulację zawierają przepisy cyt. ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z art. 27 ustawy – ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. przysługuje emerytura, jeżeli spełnili łącznie warunki: osiągnęli wymagany wiek emerytalny – dla mężczyzn urodzonych w okresie od dnia 1 kwietnia 1948r. do 30 czerwca 1948r. – co najmniej 65 lat i 2 miesiące oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 27a. Stosownie do treści art. 27a ustawy – emeryturę przyznaje się z urzędu zamiast pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy osobie, która osiągnęła wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 ust. 2 i 3, oraz podlegała ubezpieczeniu społecznemu albo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu.

W świetle powyższych rozważań oczywistym było, iż ubezpieczony jako rencista rolniczego organu rentowego, z mocy ustawy nabył prawo do emerytury rolniczej z dniem (...), a które to prawo przyznano decyzją KRUS z dnia 7 czerwca 2013r. Natomiast wniosek o emeryturę w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w S. W. B. złożył dnia 24 czerwca 2013r., wnosząc o uwzględnienie do okresów składkowych okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 1982r. do 30 września 2002r.

Reasumując, Sąd Apelacyjny podzielając ustalenia i rozważania sądu meriti podkreśla, że zasadniczym warunkiem uwzględnienia okresów pracy rolniczej, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2 przy ustalaniu prawa do emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy jest zastrzeżenie, że okresy te nie zostały zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie przepisów ustawy o u.s.r. Tym samym nie można ich uwzględnić podwójnie, tzn. zarówno przy ustalaniu prawa do świadczeń rolniczych, jak i świadczeń pracowniczych i pochodnych, o czym wyraźnie stanowi art. 10 ust. 3 ustawy o e. r. FUS i art. 20 ust. 2 ustawy o u.s.r. (zob. S. Szymańska, Niektóre..., s. 50-51 oraz wyrok SN z dnia 20 lutego 1997r., II UR 2/97, OSNAPiUS 1997r, nr 24, poz. 497, w którym słusznie nie podzielono przeciwnego stanowiska SN wyrażonego w uchwale z dnia 21 stycznia 1992r., II UZP 24/91, OSNCAPiUS 1992, nr 6, poz. 110). Pogląd wyrażony w sprawie II UR 2/97 należy obecnie uznać za utrwalony, gdyż znalazł potwierdzenie także w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak choćby w wyroku z dnia 8 maja 2007r., II UK 164/06 (OSNPUSiSP 2008, nr 11-12, poz. 172), gdzie wyraźnie wskazano, że dokonanie przez ubezpieczonego wyboru co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury w określonym systemie (pracowniczym lub rolniczym), uniemożliwia późniejsze zaliczenie tego samego okresu w innym systemie (zob. także wyrok SN z dnia 4 listopada 2009r., I UK 168/09, LEX nr 570124; wyrok SA w Białymstoku z dnia 21 grudnia 2009r., III AUa 970/09, wyrok SA w Szczecinie z dnia 22 września 2015r. III AUa 646/14).

Odnosząc się do wniosku ubezpieczonego zgłoszonego w piśmie z dnia 2 lutego 2016r. o naliczenie skarżącemu 50% emerytury rolniczej do emerytury z FUS należy zauważyć, iż art. 95 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej z FUS stanowi, że w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Analogiczną regulację zawiera też art. 33 cyt. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, stanowiąc, że w razie zbiegu prawa do emerytury z prawem do renty,

uprawnionemu przyznaje się jedno świadczenie – wyższe lub wybrane przez uprawnionego (ust. 1), zaś w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie (ust.2).

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego, jako nieuzasadnioną.

O kosztach Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przed radcą prawnego z urzędu (Dz.U.2013.490.t.j.).

SSA Beata Górską SSA Zofia Rybicka Szkibieli del. SSO Gabriela Horodnicka

- Stelmaszczuk